

Előfizetési árak:
egyes évre 8 kor., félévre 4 kor.,
negyedévre 2 korona.
Egyes szám ára 16 fillér.
Hirdetések mérsékelt árák szerint

A lap megjelenik minden ocs-
törtékn.
Felelős szerkesztő:
BRANKOVICS GYÖRGY.

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség: Deák-u. 8.
bőve a lap szellemi részét illető
közlemények küldendők.
Kéziratok vissza nem adatnak

Kiadóhivatal: István-utca 9.
bőve a lap anyagi részét illető köz-
lemények és előfizetési pénzek küldendők
Kiadótulajdonos:
FUCHS ANTAL.

PESTMEGYE SZABADELVÜ KÖZÖNSÉGÉNEK HETILAPJA.

Magyar remekírók.

I.

A „Magyar Remekírók“ ötvenöt nagy-
kötetre tervezett kiadásából most adta közre
a *Franklin-Társulat* a második öt kötetet.
Épül tehát a magyar irodalom kincses-háza:
— ez az öt új téglaközel kétezer lappal gaz-
dagította a magyar nemzeti szellem féltéke-
nyen őrzött leveles ládját. Tíz kötet van
immár együtt * a magyar embernek emez
evangéliomából: — s ezek a könyvek nem
a tegnapi gyönyörűségének a muzeuma, ha-
nem az örök jelen gyönyörködésének virá-
gos kertje. Nem kegyeletos emlékezés a
remekírók kultusza, hanem forrása, ereje,
buzdítója, vígasztalója és ösztökélője a ma-
gyar nemzeti érzésnek.

Minden nemzetnek legmaradandóbb kin-
ese az irodalom: — szobrok és képek, mo-
numentális építkezések nyomtalanul tűnnek
el az idők végtelen során; népek és birod-
almak elenyésznek, virágzó városok romba-
dólnak, termékeny vidékekből pusztaság,
sivatagokból ismét virágos kertek lesznek:
— egy szóval, minden változik és mulandó,
csak a szellem és a géniusz alkotásai élnek

* Az első sorozat, szintén öt kötet, a folyó
év márczius havában jelent meg s a tartalma ez
volt: Arany János munkái, I. köt.; — Tompa Mi-
hály munkái, I. köt.; — Vörösmarty Mihály munkái,
I. köt.; — Csiky Gergely válogatott színművei; —
Garay János válogatott költeményei.

Második sorozat: Arany János munkái, II. köt.;
— Vörösmarty Mihály munkái, II. köt.; Szigligeti
Ede színművei, I. köt.; — Reviczky Gyula összes
költeményei; — Kossuth Lajos válogatott munkái.

örökké. Tróját hét öles földréteg borítja, de
Homérosz Iliászát minden művelt ember
ismeri.

Nekünk, magyaroknak azonban kétsze-
resen becses a mi nemzeti irodalmunk. Ta-
lán egész Európában sines ország, melyben
a nemzet szellemi és politikai életének lük-
tetése oly szoros kapcsolatban állt volna az
irodalom nyilatkozásaival, mint Magyaror-
szágon. Nálunk az irodalom valóban tükör-
képe volt mindenkori a nemzeti életnek: —
s a ki rajta tartotta kezét a magyar irodalom
üsterén, tisztán érezhette mindenkori a nem-
zet szívének dobbanásait is. Innen van, hogy
politikai történetünk kimagasló alakjai közül
többen költők is voltak egyszerre: — s
viszont, nemzeti életünk fejlődésének egyes
korszakaiban szónokaink és államférfiaink
szóaltatták meg a nemzeti géniuszt a maga
igaz mivoltában. Az ő munkáik tehát éppen
oly becses szellemi örökségünk, mint hiva-
tásos iróink hagyományai: — és Pázmány
Péter, Zrínyi Miklós, Kossuth Lajos, Szé-
chenyi István, Deák Ferencz írásai legalább
is oly becsesek nekünk, mint Arany, Vörös-
marty, Petőfi és Tompa költészete, — bár
amazok a cselekvés, az utóbbiak pedig az
irodalom terén szereztek érdemeiket.

Igy tehát a *Franklin-Társulat* nem csak
az általános szellemi érdekek, hanem a
szorosabban vett hazafias érdekek is rop-
pant szolgálatot tett, midőn a „Magyar Re-
mekírók“ egyöntetű vállalatának ötvenöt kö-
tetébe fölvette és méltó kiadásban köz-

küldetésé teszi a magyar nemzeti géniusz
első rangú kifejezőit, a költészet és műpróza
legjelesebb képviselőit.

E nagyszerű nemzeti ajándék szinte for-
duló pont kulturánk történetében. Jelenti a
közizlés tisztulását, a nemesebb ideák föl-
szinre jutását, a komoly nemzeti törekvés
hajnalait; mert ezek nélkül az előfeltételek
nélkül ez a monumentális vállalat soha el-
nem kezdődhetett volna. Elgondolni is meg-
döbbentő, hogy az önzés, ridegség, politikai
torzsalkodás és közéleti szédelés közelmúlt
esztendeiben mi történt volna e nagy vállal-
lattal, ha véletlenül akkor lép a közönség
elő? . . . A tervezett ötvenöt kötetből talán
az első öt kötet se jelenhetett volna meg,
pártolás hiányában. Míg most . . .

Most pedig egymás után következnek
az öt kötetes sorozatok, melyekből a betűk
némaságában is hangosan kiáltoz felénk
mind az, a miről ezeréves multjában a ma-
gyar ész és szív álmodott, lelkesedett és da-
lolt: — mind az, a mi jövőnk fejlődésünk-
nek forrása és alapja. S ráadásul megtör-
tént az a Magyarországon páratlan eset,
hogy a *Franklin-Társulat* kiadásában meg-
jelenő „Magyar Remekírók“ első sorozatának
összes példányai elfogytak, még mielőtt a
második sorozat a könyvpiacon került volna.

E páratlan anyagi sikerrel kapcsolatos a
nagy vállalat erkölcsi sikere is. A nemzet
megérezte, hogy az irodalom több nemes
szórakozásnál: — megérezte, hogy az iro-
dalom a nemzet élete, minden törekvéseink

TÁRCZA.

A kis ördög és a bibornok.

Rajz a fővárosi életből. Irta: Brankovics György
(Folyt. és vége.)

„Egyenesen csak azért jöttem önhöz
kedves tanár, hogy ne vározzék hiába,
— ostobaság volna, — a kicsike tudniillik
nem ülhet ma, nem is jöhet el kedves tanár;
végre valahára valami nagyobb szerepet
kapott a „Varázs fátyolban“ vagy a „Va-
rázsfuvolában.“ én bizony nem tudom bizo-
nyosan, egy-két év az egész, a mint mondja s
derekasan kell magolni, — magam tani-
tom őt — de nem igen figyel a kedves, min-
dig bohóságban jár az esze. Nincs kellő ko-
molysága, kedves tanár, de mégis kell egy-
szer valaminek belőle lennie, — ostobaság
volna — egy egész vagyona került már
ebben az évben is. Mennyire haladt a fes-
téssel? Nem sokra, mi?”

Sodróczy megmutatta a kis színészű
pártfogójának a képet. A fiatal tiszt feltette
fejére a sipkáját egy csókot dobott a kép
felé s lelkesülten kiáltá: „Kedves kölyök.
Igaz poronty a kicsi, — de mit is akarok
mondani: Ma szombat van, szerdáig meg-
tanulja a szerepét s akkor folytathatja a fes-
tést — mi?”

„Jó, várni fogom,“ hangzott a válasz.
S a tisztcske egy megnyújtott: „Nos igen,
szerdán kedves tanár!,-ral épp oly zajosan
távozott, mint a hogy jött. Midőn a kard-
esőrgés zaja teljesen elnémult s meglepe-
téstől nem kelle tartania, mosolyogva sietett
Sodróczy a hálószoba ajtaja felé; az ajtó
nyitva volt egy kissé, a festő egészen kitértá

s a fiatal leányka lehajtott fővel s kezeibe
rejtett areczsal az ágy szélén ült. Ijedten
sietett hozzá:

„Az istenért, mi baja van? miért sir?”
kiáltá Véra kezeit szelíden megfogva,
„Nem sírok,“ válaszolá Véra halkán,
de határozott hangon, „csak szegyenlem
magamat! . . . Mindent láttam és hallottam“
— folytatá ölébe hanyatló kezei után nézve
— „én vagyok az első szerelme annak, a ki
néhány pecczel ezelőtt önnel beszélt!“
„Véra, ezzel a hadnagygyal van ön elje-
gyezve?”

„Csak voltam!“, susogá a leányka, de a
mellette álló festő meghallotta s ujongott a
szíve. A boldogság elzárta ajkait s nem ta-
lált, a csalódott leány megvigasztalására
szavakat. Attól tartva, hogy arezvonásai
elárujják a mi szívében történik, az ablak-
hoz lépett s a téli ég felhői közt kereste az
üdv-csilagát.

Néhány percz múlva ruhasugást hal-
tott a háta mögött s a midőn megfordult,
„a kis ördög“ állott előtte.

Már nem volt megtörve. A csalódás ér-
zete csak egy pilanatra gyűrhetette le, s mint
a rózsza, melyet a zord szél meglegyintett,
ismét büszkén felemelte fejét. Kezét nyújtá
a festőnek, az életbe vágó jelenet tanujának
s mosolyogva vett bucsút tőle: „Fogadja
őszinte köszönetemet barátságáért, örökké
hálás leszek ön iránt, mert nagyon-nagyon
sokat köszönhetek önnek, mi lett volna
belőlem, ha az utolsó órát itt nem töltöttem
volna el. De most távoznom kell,“ köpönye
után nyult s a fehér selyemkendőt fejére
kötötte.

Még egyszer kezét nyújtá Sodróczynak
s kifelé indult. „Véra!“ kiáltá a festő, visz-
sza akarván őt tartani, — a leányka kérdő-
leg emelte rá gyermekded szeméit, melyekbe

ismét belopódzkodott a vidámság, — de
esakhamar lesüté azokat, Sodróczy hezzá-
lépett, a téli köpenyeg rejtekéből kihalászta
kezeit s csókjaival halmozta et.

Véra megengedte.

Midőn végre visszavonta kezeit, a boldog
festő mesés gyorsasággal készült a kimenésre
s habár Véra kijelentette, hogy e rövid utat
kiséret nélkül is megteheti, nem hallgatott
reá s egy pecc alatt az oldala mellett ter-
mett.

A téli reggel, mely már meglehetősen
előre haladt, halavány pirt varázsolt a föld
hómezejére, a melyet az elmúlt éjjel öltött
magára a város, de egy cseppet sem ártha-
tott fehérségének.

Az ifju pár kétségtelenül igen fontos
beszélgetésbe mélyedt, mert meglehetősen
kerülő uton jutott csak haza.

Midőn egy órával később Buday Lipót
báró, huszárhadnagy jelentkezett Véra nagy-
nénjénél, a beküldött névjegyre azt a meg-
lepő választ kapta, hogy a nagyságos asz-
szony s a kisasszony látogatást nem fogad-
nak.

„Éppen jó“ mondá a lépesdőkön lefelé
haladva a fiatal báró — „legalább alaposan
áttanulhatjuk a kicsike szerepét.“

Kilencz hó múlva ugyancsak a Nyárfa
utezába huzelkedett be egy csinos kis la-
kásba egy fiatal házaspár: Sodróczy és Véra.
A műterem ugyan ott maradt régi helyén
a Rózsa-utczában, de nem igen létezik a
fővárosban még egy olyan fényes berende-
zésű műterem, mint ez, a melynek jó anyaga
Tömöry asszony jelmezestélyének a „kis
ördöge,“ Véra kiváló gyöngédséggel s sze-
retettel gondoskodik a férj munkahelyisé-
géről még mindig.

mozgató rugója, de védelmezője is minden törekvés ellen, mely integritására tör. Megérezte ez a politikusként nevezett nép, hogy remekírói voltaképpen nemzeti hősök, vezérei a munkában; — s megérezvén ezt, sietett benépesíteni házáat nemzeti irodalmunk költőfejedelmével, hogy a mi nagy lantosainkon is bételnék az Irás szava: — a próféták hivatása örökkön való.

Mert a magyar remekírók valóban prófétái voltak és prófétái a nemzetnek mostan is. A magyar nemzeti szellem az irodalomban emelkedett legmagasabbra. Legszebb virága, legéleterősebb hajtása mindenkor a költészet vala és talán semmiféle más téren nem közelítettük meg annyira a világirodalom fejlettségét, mint éppen a költészetben. Igaz, kevés oly költőnk van, a kinek szelleme, áttörve az ország határsorompóit, közkinésévé lett az egész emberiségnek: — de ezen talán inkább örülni, mint busulni van okunk. Mert, ha a legnagyobbak közül is csak kevésnek a hatása jutott el külföldre, ennek főoka az, hogy költőink mindenkor nemzetiébbek voltak, semhogy ne vesztettek volna idegen nyelven. Jól mondta irodalmunkról báró *Eötvös József*, hogy olyan, mint a százasod faóriás: szépen virul anyaföldjében, de elsatnyul, ha átültetik idegen talajba. A magyar földnek meg van a maga külön klímája, egének színe, földjének virágai, levegőjének jellemző sajátja: s az irodalom, mely ebben a milieuban sarjadt, százszorosan becses nekünk, mert minden ízében magyar és nemzeti.

E mondásunk igazságát mindennél jobban bizonyítja a „*Magyar Remekírók*” előtűnk fekvő második sorozatának öt kötete. Az öt név, mely aranyvágással esillog e köteteken, szinte olyan, mint a kristályos prizma öt éle, mely a nemzeti génusz fényes sugarait az eszmék és érzések skálájának más-más szöge alatt törli meg. Ott van *Arany János*, a népies műköltés örök mestere, *Szigligeti Ede*, a népszínmű megteremtője s egyszersmind kothurnusos tragédia-költő, *Vörösmarty Mihály*, az európai műveltségű, de minden ízében klasszikus nemzeti költő, *Kossuth Lajos*, a magyar szabadság és függetlenség apostola, a kinek általános, európai tudásánál csak lángoló fajszeretete volt nagyobb és végül *Reviczky Gyula*, a modern, szinte mondhatnók: kozmopolita költő, a ki elsőnek emelkedett a fiatalok közül, első remekíróink sorába.

— **Iparos-tanonez iskolai értesítés.** Az iparos-tanonezok beiratása az igaztói irodában (Attila-utca 12. sz. a.) szeptember hó 29-én vette kezdetét s október hó 4-ig tart, még pedig minden nap este 7 és 9 óra között. Aki tanonezát be nem iratja a törvény értelmében 4 korona pénzbírsággal sújtatik s a tanonez október 4-én tul az iparos-tanonez iskolába már nem vétetik föl. Az iparos tanoneziskolák ez évben az Attila-utca, Ferencz József-téri s Lőrincz-utcai állami iskolában lesznek elhelyezve. A rendes tanítás okt. 9-én kezdődik. A *kereskedői tanoneziskola* ez idő szerint, miután Ujpesten nincs 50 kereskedő tanonez, nem lesz megnyitva és így a kereskedők is kötelesek tanonezkaikat f. é. október hó 4-ig az iparos tanoneziskolába beírtni. A községi *leány iparos-tanonez iskolának* ez évben már a 3-ik osztálya is megnyílik, melyben a felső ruhavarrás a nő divat áruság, külömb féle házi iparágak s a háztartás fognak taníttatni. Az első osztályban a rajzon kívül a szabászatra és fehérnemű varrásra a második osztályban a tarkaruha szabásra és varrásra ingyen oktattatnak a növendékek. A beiratások szintén az ipariskolai igazgatót, irodában (Attila-u. 12. sz.) október hó 5 és 12-én d. e. 11—12 közt eszközöltetnek. A rendes tanítás október 16-án kezdődik. Itt tan- és beiratási díj nincs, ellenkezőleg rajz-, író- és tan-szerekkel valamint a kézimunkához szükséges anyagokkal az iskola költségén látatnak el.

Kimutatás

az ujbpesti állami elemi iskolák tantestületének beosztásáról, osztályairól és tanítóinak számáról.

Az 1902—1903-ik tanévre szóló beiratások f. évi szeptember hó 13-án befejeztetvén, a következő kimutatás hű képet nyújt ugy a tantestületek beosztásáról, mint az egyes osztályokról és a tanulók létszámáról.

I. Az Árpád-uti áll. elemi iskola.

Igazgató: *Halápi János.*

Tanítók: 1. Káger János az I-ső fuosztályban, a tanulók száma:	51
2. Halápi János a II-ik	52
3. Basa Péter a III-ik	51
4. Fehér Bertalan a IV-ik	50
5. Sarudy Jánosné az I-ső leányosztályban a tanulók száma:	50
6. Nagy Juliska a II-ik	49
7. Rotter Mária a III-ik	50
8. Dr. Nagy Lajosné a IV-ik	34
Összesen:	387

II. Az Attila-utcai áll. elemi iskola

a) Fiuiskola igazgatója: *Radoch József.*

Tanítók: 1. Radoch Józsefné I a. osztályban, a tanulók száma:	51
2. Friedmann Ignáczné I b.	50
3. Radoch József II a.	51
4. Perlaky Irma II b.	54
5. Mezey Ignác III a.	60
6. Hlavatsek István III b.	60
7. Elszász Oszkár a IV-ik	60
8. Paulini Károly az V-ik	62
Összesen:	448

b) Leányiskola igazgatója: *Baumgarten Etelka.*

1. Somlyay Emília az I/a. osztályban, a tanulók száma:	51
2. Hort Endréné az I b.	50
3. Baumgarten Etelka a II/a.	52
4. Kanovics Zoltánné a II b.	48
5. Váradyné Reimetter J. III a.	47
6. Dr. Troján Alajosné III b.	49
7. Urbán Istvánné a IV-ik	19
8. Wályán Illésné az V-ik	19
Összesen:	377

III. Erzsébet-utcai áll. elemi iskola.

a) Fiuiskola igazgatója: *Imrich János.*

Tanítók: 1. Székely Henrik I a. osztályban, a tanítók száma:	46
2. Friedrich Anna I b.	47
3. Imrich János II a.	58
4. Imrichné Ungár M. II/b.	58
5. Bartha Péter III/a.	59
6. Péterfi Ferencz III b.	59
7. Kamiss Gyula IV-ik	64
8. Baesák József V-ik	55
Összesen:	446

6. Leányiskola igazgatója: *Kiss Béla.*

1. Kiss Béláné az I a. osztályban, a tanulók száma:	47
2. Horváth Elemérné I b.	48
3. Delt Erna a II a.	57
4. Wüztner H.-né II b.	61
5. Delt Pálné III a.	34
6. Petrovics Istvánné III b.	34
7. Kiss Béla a IV.	55
8. Mészáros Alajosné V-ik	40
Összesen:	376

IV. Ferencz-József-téri áll. elemi iskola.

a) Fiuiskola igazgatója: *Friedrich Vendel.*

Tanítók: 1. Lászer Emma az I/a. osztályban a tanulók száma:	66
2. Vanyek Ida az I/b.	63
3. Pétery Ferencz a II/a.	66
4. Kiss József a II b.	62
5. Schiffler Rezső a III/a.	62
6. Ertel Ferencz III b.	62
7. Friedrich Vendel a IV-ik	78
8. Voith László a VI-ik	52
Összesen:	511

a) Leányiskola igazgatója: *Bendász János.*

1. Gaganez Matild az I/a. osztályban, a növendékek száma:	62
2. Wolf Szidónia az I b.	60
3. Bendász János a II a.	58
4. Tódeszky Mária a II b.	56
5. Szuper Teréz a III a.	54
6. Talapkovics Alexa a III b.	61
7. Gróf Julia a IV/a.	46
8. Bartal Olga a IV/b.	46
Összesen:	443

V. Lőrincz-utcai állami elemi iskola.

a) Fiuiskola igazgatója: *Józsa Dániel.*

Tanítók: 1. Józsa Dánielné I/a. osztályban, a tanulók száma:	54
2. Farkas Jánosné I b.	36
3. Kardos Gyuláné II a.	49
4. Józsa Dániel II b.	50
5. Kardos Gyula III/a.	47

6. Tóth Lajos III b.	"	"	"	48
7. Csula József IV a.	"	"	"	52
8. Szigyártó Zoltán IV b.	"	"	"	52
Összesen:				388

b) Leányiskola igazgatója: Papp Mihály.

1. Liftner Jolán I/a. osztályban, a tanulók száma:	53
2. Somlyai Mariska I/b	53
3. Papp Mihály II/a.	44
4. Vanyek Béláné II b.	43
5. Sóbányi Gyuláné III a.	40
6. Ditrői Margit III/b.	41
7. Csintalan Lujza IV/a.	35
8. Takács Emilné IV/b.	35
Összesen: 344	

VI. Toldy-utcai áll. elemi iskola.

a) Fiúiskola igazgatója: Liszer Ignác.

Tanítók: 1. Doby Antalné I/a. osztályban, a tanulók száma:	35
2. öz. K. Pauer L. I/b.	34
3. Kneppo János I c.	35
4. Liszer Ignác II a	48
5. Papp János II b.	48
6. Kiszling István III a.	40
7. Benkő Kálmán III/b.	40
8. Hasza József IV!	70
Összesen: 350	

b) Leányiskola igazgatója: Földes Károly.

1. Szenes Ferenczné az I a. osztályban a tanulók száma.	58
2. Prónay Gyuláné I b.	58
3. Királyi Mária II a.	53
4. Kesserű Balázné II b.	52
5. Löwy Szidónia III a.	44
6. Földes Károly III b.	44
7. Richnowszky Gizella IV.	59
8. Törő Józsefné V.	42
Összesen: 410	

A 88 tanító illetőleg tanítónő által vezetett 88 elemi osztályba tehát az 1902—1903. tanévre beiratkozott f. é. szeptember hó 13-ig összesen 4480 tanuló.

Állami polgári iskolák.

I. állami polgári fiúiskola

Igazgató: Greisinger István. Jegyző: Batori Dezső.

Osztályfőnök tanárok: 1. Dankó Béla I a. osztályban, a tanulók száma	62
2. Mérezi György I b.	62
3. Sóbányi Gyula I c.	61
4. Tóth László II a.	61
5. Popp József II b.	60
6. Linter János III b.	42
7. Kövér Sándor III b.	42
8. Gyulai István IV/a.	35
9. Németh Gyula IV/b.	34
Összesen: 459	

II. állami polgári leányiskola

Igazgató: Scherer Gyula. Jegyző: Gegus Ilona.

Osztályfőnök tanárnők: 1. Endréné Tóth Matild I a. osztályban, a tanulók száma	56
2. Szukováthy Ilona I/b.	65
3. Arányi Blanka I c.	34
4. Elefántné Sikor J. II a.	57
5. Lusztig Emma II b.	58
6. Br. Sommaruga Thán I. I/c.	22
7. Schererné Ragályi Róza III a.	45
8. öz. Klemmiesekné Visontai E. III b.	46
9. Wladárné Szalkay I. III c.	21
10. Gallauner Anna IV/a.	50
11. Gegus Ilona I b.	62
12. Bauer Soma rajztanár	—
13. Hazslinszky Gusztáv énektanár	—
14. Dr. Hódervári Ernő egészségtanár	—
15. Juhász Ida r. t.	—
16. Öz. Mirkovszky Greguss Gizella	—
Összesen: 516	

A kézi munkataufolyamra beiratkozott 15 s magántanuló 3.

H I R E K.

— **Előjárásági ülés.** Ujpest község Előjárásági f. é. szeptember hó 30-án d. u. 3 órakor ülést tartott. Az ülésnek napirendjét belügyek, utalványozások és segélyek engedélyezése képezte.

— **A Kossuth-ünnepélyek** zárkővét Ujpesten a „Kossuth Lajos nőgyelet” által múlt hó 28-án rendezett ünnepély képezte. Kár, hogy az egylet intézői nem ragaszkodtak az *Endre János* által összeállított változatos és az ünnepélyhez méltó műsorhoz s megengedték, hogy a fővárosi vendégek a műsor előtt agyonbeszéljék a közönséget. Ez a műsor előtti szónoklati dühöngés s az a bizonyos „szalámi” beszéd nagyon sokat ártott az ünnepély komolyságának. A műsor szerint közreműködők közül nagy tetszést arattak *Zoltán N.* ünnepi beszédével, *Már-*

tonffy Imre emlékbeszédével, *Petre Iván* költeményével, *Miklós Dénes* hegedűjátékával és *Andrejka Margit* szavalatával s az „Ujpesti kereskedő és iparos ifjak”, továbbá az „Ujpesti katolikus legény egyesület” dalárdája az énekével. Az ünnepély után világposta s táncz következett sok hölgygyel és — kevés tánczossal.

— **Megintés.** *Barta Mór* esküdt és piaci biztossal szemben — egy az ujpesti kir. járásbíró előtt folyt tárgyalás után dr. *Surgóth Gyula* járásbírósi aljegyző, mint ügyészi megbízott helyettes azt a kijelentést tette, hogyha nem távozik el a tárgyaló teremből, fogházórral kivetteti Bartát s ezen ezébből a fogházórt be is szállította. Miután ehhez a Bp. ide vonatkozó szakaszai szerint csupán a tárgyaló bírónak van joga, s így a nevezett aljegyző az eljárás szabá-

lyokat meg nem tartotta: Cserba Ferencz kir. it. táblabíró s az ujpesti kir. járásbíró vezetője, dr. *Surgóth Gyula* aljegyzőt a bir. ügyv. szab. 86. §-ának 5. pontja alapján megintette.

— **Személyi hír.** A váci járás főszolgabírója *Ivánka Pál* négy heti szabadságra ment. Ez idő alatt *Földváry Bertalan* szolgabíró a helyettese.

— **Állandó választmányi ülés** tartott f. hó 26-án délelőtt 10 órakor a vármegye székházának nagytermében *Beniczky Ferencz* v. b. t. t. főispán elnöklete alatt az októberi kögyűlést megelőzőleg. Jelen voltak: *Beniczky Lajos* alispán, *Fázekas Ágost* főjegyző, *Katona Gyula*, *Mády Lajos*, *Lövi Mór*, *Papp-Raganyi János*, *Vásárhelyi Géza*, *Bellaágh Imre* t. főügyész, *Zolnay Jenő* t. főügyész, *Acsády Jenő* kir. főmérnök, továbbá *Dubraviczky László* t. főjegyző, *Marschalkó Béla* és *Szabó Géza* aljegyzők, *Szenessy Aladár* t. főszámvevő és *Hajóssy Dénes* alszámvevő, mint előadók.

— **Névmagyarosítás** *Goldberger Ábrahám* ujpesti lakos, valamint *Árpád* fia, belügyminiszteri engedéllyel *Arányi*-ra változtatta a családi nevét.

— **Az izraelita hitfelekezet új éve.** Az izraelita naptár szerint ma, október hó 2-án kezdődik az 5663-ik év. E napon tehát az izraelita hitfelekezethez tartozó polgártársaink újévüket „Ros Hassanno” ünneplik s mi szívből kívánunk nekik boldog új évet.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter özv. *Mirkovszky Gézá* szül. *Greguss Gizella*, okleveles polgári iskolai tanítónőt, az ujpesti állami polgári leányiskolában a XI. fizetési osztályba segéd-tanítónővé kinevezte.

— **Templom kibővítés.** Az ujpesti ág. hitv. evangélikus egyház f. é. szeptember hó 28-án tartott közgyűlésén elhatározta, hogy a Mária- és Gyár-utca sarkán lévő templomát azon helyiségnek, melyet eddig az állam bérletben birt s iskolai célokra használt föl, a hozzáadásával kifogja bővíteni. Az átalakítási munkálatokkal a közgyűlés, az egyháztanács javaslatára *Wélez Lajos* építész bízta meg, a ki a templom építéskor terén már is jó hírnévnek örvend.

— **Demokrata kávéház.** *Feldmann József* a „Pannonia” kávéház tulajdonosa, fiók kávéházat rendezett be az Árpád-ut és Róza-utca sarkán, melynek „Demokrata” kávéház nevet adott s azt f. hó 27-én ünnepélyesen meg is nyitotta. A „Demokrata” kávéház berendezése a mai kor igényeinek teljesen megfelel, hogy abban a közönség jó és kifogástalan kiszolgálásban fog részesülni, arról kezeskedik *Feldmann* jó hírneve s a „Pannonia” kávéház tisztességes multja és jelene.

— **A „Dolovai nábob leánya” — Ujpesten** nagyon szívélyes fogadtatásban részesült. Az „Ujpesti Kereskedő és Iparos Ifjak önművelődési köre” mutatta be f. é. szeptember hó 27-én a Colosseumban, a bevonuló újonczok tiszteletére rendezett jótékony-célú tánczvizgalmot alkalmával. A bemutatás fényesen sikerült. A Colosseum termét szép és nagyszámú közönség töltötte meg; a műkedvelők, kik a Nemzeti színház fenti című műsordarabjában közreműködtek, élénk összevágó előadásukért viharos tapsokat, éljeneket, virágcsokrokat arattak; *Szilágyi Pál* az ügyes rendezésért babéroskoszorúval tüntettetett ki. A fiatalság reggeli 6 óráig rugta a esárdást s a tiszta jóvedelemmel a kör zászló alapja is megizmosodott. A közreműködők közül ki kell különösen *Székely Ilonkát* (Szentirmayné), *Székely Sándort* (Biliczky hadapród) és *Jakobovits Miksát* (Szentirmay százados) emelnünk, kik előadásukkal és alakításukkal a műkedvelők színvonalát jóval túlhaladták. Meg kell továbbá dicsérnünk a kör dalárdáját, mely *Kardos Gyula* karnagy vezetése alatt a szünóra alatt kellemes élvezetet nyújtott szép énekével a közönségnek.

— **A rákospalotai football-club** csapata múlt vasárnap mérkőzött a bpesti „33” football-club B. csapatával, melynek eredménye mindkét félidőben egy-egy gól, végeredményben 2 volt a rákospalotaiak javára. A rákospalotaiak összeállítását a következő volt: Kapuvéd *Kellner*, háttvédek *Preisz* és *Pressler*, fedezetek *Lányi Koppa* és *Eichel L.*, csatárok *Nemes O.*, *Varga, Lázár, Wigner* és *Pécsi*. *Biró Labiner* volt, az ujpesti

tornaegylet tagja, ki általános tetszést aratott szakavatott ítékezésével.

— **Az első évforduló.** Az „Ujpesti cipész szövetkezet” alakulásának első évfordulóját f. é. október hó 13-án társas vacsorával ünnepli meg a Karikás-féle vendéglőben. A cipész szövetkezet egy küldöttsége *Endre János* elnökkel az élén ez ünnepélyes vacsorára meghívta *Wolfner Tivadar* országgyűlési képviselőt, *Zsoldos János* főjegyzőt, mint a szövetkezet megalapítóját, *Brankovics György* lapunk felelős szerkesztőjét, mint aki az ujpesti cipész szövetkezet létesítését elsőként sürgette lapunkban. Hivatalosak lesznek továbbá mindazon gyárosok, kereskedők, kik a szövetkezettel összeköttetésben állanak és az összes cipészek. A szövetkezet forgalma az első évben meghaladta a 100,000 koronát, a mi tekintettel a kezdet nehézségeire, igen szép eredmény. De még szebb lehet a jövőben, ha Ujpest cipészei tisztába jönnek a saját érdekükkel s a szövetkezetnek egytől egyig a tagjai lesznek.

— **Kimutatás.** Az ujpesti „evang. reform.” egyház által 1902. évi június hó 21-én tartott táncmulatság alkalmával történt felülfizetésekről: *Wolfner Tivadar* 48 kor., *Jutefonó gyár, herczeg Odeszkáthy Gyuláné, Egyedi Lajos* 18—18 kor., *Wolfner Nándor* 9 kor., *gróf Teleky Sándorné, Darányi Ignác, gróf Teleky Tibar, Wolfner József, Sámuel Lázár, Mauthner Mihály, Wolfner Gyula, gróf Teleky József* 8—8 kor., *Wikár István* 7 kor., *Máté Ambrus* 6 kor., *Konyha Géza, Nevelies Antal, Székely Lajos, Böhm Henrik, Friedrich Vendel, Kedervári Hugó, dr. Vámosy Károly* 5—5 kor., *Henter Gábor, Hachbaum Jakab, Podruzsik Ferencz, dr. Szabó Béla, Rein Ede, Leiner Miksa, Ujpest keresk. és iparbank, Letri Elek, Fuchs Antal* 4—4 kor., *Garay Samu, Vámtéri Armin, Török Mihály, Beretvás Endre, Tábián Dénes, dr. Keyder Odön, Iwánka Pál, Ujpesti takarékpénztár* 3—3 kor., Ba-

muganten *Etelka, Id. Erker András, Gaál Géza, Garay Ferencz, Gurányi István, Pejanovics Márkné, Urbán Mété, Lindt János, Damlini Károly, Benkő István, N. N., dr. Freizinger Lajos, Hubert József, Wolfner Lajos, Mátéfi Béla* 2—2 kor., *Id. Benkovics Imre, Földvány Bertalan, Agarasztó Tivadar, Széles József, Vágó Miksa* 1—1 kor. Összesen: 318 korona. Az egyház tanács által f. évi szeptember hó 21-én tartott ülésen megállapították, hogy az összes bevétel kitesznek 636 kor., az összes kiadások pedig 251 kor. 12 fill., maradt tiszta jövedelem: 384 kor. 88 fill.

— **Felülfizetések.** A Kossuth-ünnepély alkalmával eladott érmekre a következő felülfizetések történtek, *Hazafi Lajos* 4 kor. 20 fill., *Takács Adolf* 1 K 60 f. ifj. *Erker András* 1 K 20 f. *Kiss Pál, Hladik Nándor, Markusz Miksa, Rösenfeld Salamon, Nasser testvérek és Kolmann I. Gyula* 60—60 fillér. *Lippner N. és Schwartz Jakab* 40—40 fillér. *Visnyovszky Lajos, Bajusz Sándor, Sáli Ida, Weis Miksa, Székely Lajos, Hazafy Nándor, Visnyovszky Endre, Pressler Samu, Balogh Armin, Zsuffa Béla, Schön Bernátné, Metz Ferencz és Dvorszke János* 20—20 fill. *Vankó István* 10 f. kiknek a rendező-bizottság hálás köszönetét fejezi ki; köszönetet mond *Huppaj József, Csilag Izso és Ujváry Jenő* zenekarának is, melyek a felvonuláson szíveségből játszottak és ezen hazafias ténykedésükért a nagy közönség figyelmébe ajánlatnak.

Nyilatkozat.

A „Közérdek” mult heti számában az „Ellenzéki Ujság” Szerencsenmosdatás című cikkére adott nyilatkozatom miatt dr. Fehér Márton ur, az „Ellenzéki Ujság” szerkesztője tőlem elégtételt kért.

En ezen ügyben megneveztem megbízottjaimat, a kiknek azon kijelentést tettem, hogy az általam közölt nyilatkozatban mon-

dottakat mindenben fentartom mindaddig, míg állítását be nem igazolja.

Legnagyobb meglepetésemre megbízottaim, az én intentioimat félre értve, a kezeim közt lévő jegyzőkönyvben foglaltak szerint kijelentették, hogy: „az általam közölt cikkkel dr. Fehér Márton ur személyét sérteni nem akartam s ezért tőle az én nevemben teljes boesánatot kérnek.”

Miután én arra, hogy boesánatot kérjenek felhatalmazást nekik nem adtam és az általam közlöttekől visszavonni semmit nem akartam és a jelenben sem akarok, a dolog illeténi elintézésébe bele nem nyugszom és **a közölt nyilatkozatot továbbra is teljes egészében fentartom.** Ha megbízottjaim — felhatalmazásom nélkül — visszavonó és boesánatkérő nyilatkozatot tettek is, ezt én magamra kötelezőnek el nem ismerhetem, mert amikor ők ezt megtették, hatáskörüket iullépték, aminek következményeit én nem viselhetem.

Szolgáljon ez előre is válaszul az *Ellenzéki Ujságban* legközelebb megjelenő jegyzőkönyvre.

Fuchs Antal

a „Közérdek” kiadótulajdonosa.

Franczia tanfolyam
leányoknak
havi 4 korona.
● Angol órák. ●
UJPESTEN.

József-utca 30., 1. em., ajtó 22.

Rendőrtisztviselő

külön bejárati butorozott szobát keres. Ajánlatok a kiadóhivatalba küldendők.

FUCHS ANTAL ÉS JÓZSEF

kő- és könyvnyomdája

Ujpest, István-utca 9. sz.

Ajánlkoznak a könyvnyomdai szakba vágó munkák szabatos, gyors és pontos elkészítésére a legjutányosabb árak mellett.

Elvállalnak hirdapok és művek minden nyelvben, körlevelek, táblázatok, esketési, gyűlési és egyéb meghívók, gyászjelentések, községi, ügyvédi és minden más hivatalbeli, kereskedelmi és egyletbeli nyomtatványok, szállítólevelek, falragaszok, vonalzott üzleti könyvek, folyóiratok stb. stb. a legmérsékeltebb árakon való elkészítését.